

Vychází 1., 10., 20.
každého měsíce o 10.
hodině. Expedicí se
nachází u Roberta
Veita v Nových ale-
jích č. 116.

DALIBOR.

Předplácí se: čtvrtl.
1 zl., půll. 2 zl.,
celor. 4 zl. rak. č.
S poštou: čtvrtl. 1 zl.
15 k., půll. 2 zl. 30 k.,
cel. 4 zl. 60 k. r. č.

Hudební časopis s měsíční notovou přílohou.

Odpovědný redaktor:
Emanuel Meliš.

Nakladatel:
Robert Veit.

Dozvuk Klicperovi.

Všem drahý stejně skončil žití svoje!...

Syn vlasti, vlast svou jak syn miloval,

Jí k oslavě vše síly věnoval

Vždy pevně v zápasu tisícím stoje.

On, miláček Mús českých, zvláště tvoje,

O Thalije, skvělé síně miloval,

Kde v mocné sloupy pilně vpisoval

Vše předkův našich slavné činy, boje!

Kdo neznal ho? kdo znaje nemiloval?...

Kde české srdce bije, všady svitá

Ten pomník, jež si láskou vybojoval!

Juž vzlétl tam, kde věčné blaho vzkvitá,

Kde Kollár předchůdce chrám uzbudoval,

Jenž — náš panthéon — synům Slávy vítá!...

Gustav P. Moravský.

Josef Theodor Krov.

Stručný životopis podává redaktor.

(Pokračování.)

Jednou z rána obdržel J. T. Krov velké a velkou pečeti opatřené psaní po poště. Co to asi jest, myslí Krov zvědavě sám u sebe? I rozevřev psaní, našel tam kontrakt, jež mu direktí Pešfanského divadla k podepsání poslala. Co měl počítí? I odebral se k svému přívnickvi a hodromyslnému rádcí, panu Kristianu hraběti Clam-Gallasovi, by ho o radu požádal. Bystro-
duchý hrabě věda, že Krov velký talent k operě má, schválil mu místo toto a Krov přijal, vzdav se právnických studií, ihned nabídnuté mu engagement u Pešfanského divadla.

Jak dlouho J. T. Krov u Pešfanské opery zůstal, není nám povědomo; leč to je jisté, že zdokonaliv se úplně ve zpěvu a vytrřibiv hru a přednes svůj, ku hrám

pohostinským do Německa se odebral. V Cáchách a v jiných městech německé říše došel skvělých výsledků a cestoval napotom do Holandska. Vystoupiv v Amsterdamu, líbil se tak, že hned engažován jest. V městě tomto zpíval dlouhý čas až pak r. 1830 uměleckou cestu do Německa a do své vlasti nastoupil.

Příbyv do Prahy, vystoupil pohostinsku dne 19. listopadu r. 1830 co Othello v operě téhož jména od J. Rossiniho. Obecenstvo i kritika byly překvapeny ohromnými pokroky, kteréž Krov v těchto několika letech učinil. Obecenstvo bylo jeho cituplným přednesem a zvučným orgánem rozjařeno a kritika chválila mimo jiné přednosti také Krovovu bezdialektní deklamaci. Dne 22. listop. t. r. hrál Krov v Měhulově operě „Josef a jeho bratři“ a potkal se ještě s větším úspěchem. Neméně výtečně provedl Krov dne 24. listop. t. r. partii „Fausta“ v operě téhož jména od L. Spohra. Kritika nemohla se jeho čistou intonací, správnou deklamací, jeho vytrřibenou a uhlazenou hru jakož i jeho sympatickým a zvučným orgánem dosti vynachváliti.

Vystoupiv pak co „Huniana Kopak“ a co „Tancred“, jimižto velkou sensací zbudil, obral si dne 4. prosince t. r. k benefici výjevy z rozličných oper, mezi nimiž také výjev z Tomáškovy opery: „Serafíny.“ J. T. Krov provedl své úlohy mistrně a dosáhl všestranného uznání.

V Praze zdržel se Krov až do března 1831, načež se pak do Německa odebral. Před svým odchodem obdržel Krov ještě doporuční list od svého přívnickve K. hraběte Gallase, jenž v překladu následovně zní:

V Praze, dne 9. března 1831.

Ještě jednou přeju Vám šťastnou cestu, milý Krove, a kéž Vás prozřetelnost se svým nejlepším požehnáním všude doprovází. — Váš šlechetný charakter, Vaše povždy neúhonné živobyti a Váš celý způsob jednání činí Vás hodným každého pozemského zdaru a zavazují každého, jenž Vás zná, Vás všude co nejlépe doporučiti. S vnitřním pohnutím myslím vždy na to, jak jste svého kollegu, mého dobrého syna Viléma, jež mi smrt

r. 1822 uchvátila, až k jeho zesnutí laskavě a pečlivě ošetřoval, a nebesa nechť Vás za to odmění.

S Bohem, milý Krove a přijměte ujištění pravé vážnosti, s kterouž jsem

Váš upřímně oddaný
Kristian hrabě Clam-Gallas.

Krov cestoval do Mohuče, a zde to bylo, kdež rodák náš tak zvanou píseň husitskou „Těšme se blahou nadějí“ složil. Jak tato píseň vznikla, vypravuje v jednom ze svých listův Krov sám dosti zevrubně. List tento zní takto:

Brzo po bitvě u Ostrolenky (26. května 1831) nacházejí se v Mohuči u veselé společnosti, kdež několik písní svobody nadšeně přednášeno bylo, byl jsem u hovoru vybudnut, něco podobného napsati, a tak povstala nyní tak zvaná husitská píseň „Těšme se blahou nadějí“, kteráž, by v Německu tiskem vyjít mohla, německých slov žádala. Nevěda, kdo by mně to učinil, pustil jsem se sám do robení veršů. Byl to můj první pokus, a přiznávám se, že jsem ze začátku nevěděl, jak a kde do toho. Podobaje se nezběhlému jezdcí, jenž se předního vrchu sedla neb hřívy ouzkostlivě drží a jenž neví, jak a kdy se opět na nohy dostane, držel jsem se přísně rýmu a míry. Konečně obdržela veršovní píseň také německá slova a vyšla ihned u synů B. Schotta v Mohuči pod titulem: Těšme se blahou nadějí — Polen wird für ewig Polen; báseň od Workinského do hudby uvedena od Josefa Krova. Píseň tato byla zapovězena a přítomné exempláře zabaveny; mne však; bylť jsem v Holandsku. Odtud odebral jsem se do Anglicka, kdež až dosavád co muž svobodný žiju. Zde musím podotknouti, že mne do Londýna přišedšímu rada udělena byla, bych poslední písmeny svého příjmení „v“ do ff změnil; aby výslovnost jeho i zde si stejná zůstala, a od té doby psal jsem se Josef Theodor Kroff. V červnu r. 1846 dozvěděl jsem se od J. Píška, jenž v koncertech v Londýně tuto píseň pod titulem české národní nápěvy, soukromě i veřejně zpíval, že tato píseň opatřena jsou sborem a orchestrem, na divadle v Praze od prvního basisty (K. Strakatého), jemuž věnována jest pod jménem husitská píseň z 15. století, přednášena byla.

(Dokončení.)

Část theoretická při vyučování na piano.

Podává Fr. Blažek.

(Pokračování.)

Vadí-li dobrému pokračování oktáva neb kvinta, může se tento méně důležitý intervall trojzvuku vynechat a místo něho jiný akkordní intervall zdvojnásobit.

Při pokračování hlasu v tercích poznamenati sluší, že hudební sluch nemálo uráží, kráčí-li dva hlasy spolu ve velkých tercích, čemuž se možná ale nejlépe protipohybem vyhnouti.

K hrubým chybám též počítáme tak zvanou neharmonickou (zlovučnou) příčnosť. Ona vzniká spojením cizoškálného akkordu, při čemž některý opětuující se ton ne v tomtéž hlasu, kdež předešle se byl objevil, nýbrž v jiném hlasu posuvkou změněn bývá.

S.	c	e	c	es	c	es
A.	g	cis	g	c	g	c
T.	e	a	e	g	e	g
B.	c	a	c	c	c	c

V prvním příkladu jest v sopranu c, hned na to cis v altu; v druhém příkladu slyšíme e v tenoru, es však v sopranu. Kterýmžto nenapravitelným vedením hlasů ona nemilá příčnosť v dotčených hlasech povstala.

Hrubá chyba tato dá se ponapravití změnou téhož tonu v tomtéž hlase; n. př.

S.	c	cis	c	c	c	c
A.	g	a	g	g	g	g
T.	e	e	e	es	e	es
B.	c	a	c	c	c	c

Nyní vidíme v prvním příkladu oba tony c-cis v sopranu; v druhém oba tony e-es v tenoru, tedy nezměněný a změněný ton v jednom hlase.

Před těmito uvedenými chybami střežíme se nejenom při pokračování v trojzvucích; ale také při spojování jiných akkordů. Zvláště ale začátečníkovi třeba, by se těchto gramatikálních chyb varoval, pokud nedospěl na vyšší stupeň dokonalosti co skladatel, a je nedovede ze strany básnické — jinými prospěchy a výrazy zastíniti a ospravedlniti.

Tak jako se mluva básnická ze přísné gramatiky někdy vyzuje; tak se to též v hudbě stává.

I v duchaplných skladbách potkáváme se s pokračováním — které hudební gramatika zapovídá.

Tyto vady dají se však tím ospravedlniti, že skladatel více myšlence a výrazu, než hudební gramatice zadost učiniti chtěl. Z toho ale nevyplývá, že se žákovi prominouti musí, co si důmyslný skladatel dovoli.

Co se u skladatele s úplným vědomím, s přesvědčením stává, s citem a s duchem hudebním shoduje; nelze nazývati chybou, nýbrž jenom volností (licencí), kteréž opravovati neb haněti vždy radno není. U žáka však byla by takáto volnost hrubou chybou, kteréž se, jak se samo rozumí, varovati musí. — Úloha: Dříve, než přijde učeň k delším a složitějším příkladům, ukládá se mu, by spojil dva neb tři trojzvuky, jejichž bass stupmo i skočmo pokračuje, s tím doložením, by se při tom vyhnul chybnému pokračování ve kvintách a oktávách.

Praktická cvičení v trojzvucích.

Theoretické toto pojednání o trojzvuku bez hojných a rozmanitých praktických příkladů nepřinášelo by žádoucího užitku a bylo by právě tolik platné, co víra bez dobrých skutků.

Pak nesmí učen z mysle spustit i také to, že jest theorie krátká, ale praxis dlouhá — že tedy příklady, kterými se učen nyní po delší čas až k úplnému zažití tohoto krátkého theoretického poučení zabývá, musejí býti dobře promyšlené, rozmanité, poučné a musí obsahovati případy, kterých nám s tímto krátkým pojednáním vyčerpati nelze.

(Pokračování.)

Dějiny a charakteristika hudebních nástrojů.

(Pokračování.)

Klarinet.

Co virtuosové na tomto nástroji vyznačili se: Backofen, Jid. Jos. Bärmann, Jan Konr. Bender, Alois Beerhalter, Jind. Bern. Crussel, Franco Dacosta, Jos. Dobíhal, Charles Duvernoy (Dyvernoa), Jos. Fridlovský, bratři Gebauerové, Karel O. Göppert, Jan Šim. Hermstedt, Karolina Kraehmerova, Xavier Lefèvre, Kor. Jind. Meyer, Michel († 1788 v Paříži), Ivan Müller, Jul. Pisařovic, prof. na konservatoriu Pražském, jeden z nejznamenitějších v Evropě, jenž mnoho žáků vzdělal, z nichž následující jmenovati sluší: Vojt. Reindl, prof. na konser. v Pešti, J. Zoubek, komorní virtuos v Hanoveru, R. Winternitz v Stuttgartu, J. Tvrděk, v Karlsruhe, J. Hensel, kapelník vojenský; dále vyznačil se Jos. Proksch, nyní ředitel pianního ústavu v Praze, Rathe, Röser, Jiří Reinhardt, Ad. Schott, bratři Stadlerové, Frant. Tausch, hrabě Troyer a jiní. Nejlepší skladatelé pro tento nástroj jsou: bratři Beermannové, Backofen, Crusell, Duvernoy, Krommer Lefèvre, Lindpaitner, C. M. Weber, Reissliger, Kumímer a t. d. Nejlepší školy pro klarinet napsali: Beer, prof. na konservatoriu v Paříži, Lefèvre, Ivan Müller a t. d. Z tohoto seznamu vysvitá patrně, že se klarinety u Čechů a Němců nejvíce pěstovaly. Nyní nám ještě zbývá, něco o jmenu klarinetu pověditi. Slovo toto pochází z italského buď z „chiarino“, kteréž šalmaj znamená, buď z „clarino“, což troubu neb posaunu značilo.

Basetní roh.

Ital. Corno di Bassetto aneb Clarone.

Basetní roh je dřevěný dechový nástroj a spolu odrůda klarinetu. Vynalezen jest r. 1770 v Pasově, od koho však se neví; k jeho zdokonalení přispěl hlavně zhotovitel nástrojů Theodor Lotz r. 1782 v Břetislavi.

Objem basetního rohu sahá od F až k tříčárkovanému c, skrze všechny chromatické tony a jeho zvuk je plný a okrouhlý, avšak trochu temnější a hlubokomyslnější než zvuk klarinetu. Tony ve výši méně jasné než ony klarinetu mají zvláštní svou krásu toliko v nejdolejší poloze. Jsou to téměř tytéž, jako hluboké tony (les sons du chalumeau) A-klarinetu; avšak u větší úplni a síle. Mozart psal ve svých výborných partiturách, jako „Requie“, „Titus“, „Kouzelná flétna“, často dva obligátní basetní rohy. V Praze ani v Paříži neprovozují se tyto mistrovské skladby s původní instrumentací, anto tyto orchestry basetních rohů nemají, ba ano v konservatoriích v Praze a v Paříži téměř nástroji se nevyučuje. Návod k učení se basetnímu rohu podali Backofen a Ivan Müller.

(Pokračování.)

Pergolesovo Stabat Mater.

Z italského od Piazzzy přeložil kapelník V. Zavrtal.

(Dokončení.)

Dále pravila Pergolesovi, že jí Beppo až k Sorrentu doprovázel, aby slušně svého vysvoboditele opět spatřila; avšak že jí nyní povinnost káže, by se okamžitě navrátila.

Pergolese přísahal jí při obrazu matky Boží, jenž na stěně jeho skromného příbytku visel, že jí za světici považovati bude a prosil ji, by si, než se pryč odebeře, odpočinula.

Betzi tázajíc se ho, co píše, zpozorovala svou mantilu na nástroji a růměnec polil její obličej. By své rozčilení před Pergolesem ukryla, žádala ho, by jí začatou skladbu přednesl. Pergolese byl jí hned k službám, avšak s tím poznamenáním, aby svůj hlas s jeho hlasem spojila; a Betzi přemožena neodolatelným pudem, zpívala s maestrem.

Nina probuzena touto nebeskou harmonií, vstala rychle z lůžka, majíc za to, že jí noční vidění klame; neodvážila se však do pokoje svého syna vstoupiti. Mezi tím zůstali poutníci Sorrentští ze slavnosti v Neapoli se vracející před bytem Pergolesovým v zanícení státi a naslýchali čarokrásnému koncertu.

Tri hodiny odbyly juž z věže místního chrámu farního, a nastala hlavní potřeba, by se oba od sebe rozloučili. Pergolese doprovodil Betzi na ono místo, kdež Beppo ji očekával. V loučení obou leželo cosi posvátného, jež srdce jejich hrůzou proniklo. Pergolese užil okamžiku, v kterémž loďka od břehu odrazila, a hodil měšec Betziin Bepovi a líbal tak dlouho list Betziin, až lehká kocábka docela z očí mu zmizela.

Bylo juž sedm hodin ráno, když Miss Bulwerova do vyslaneckého hotelu se navrátila.

Mezi přeplavením ze Sorrenta do Neapoli pykala

více než jednou svého přenáhleného ustanovení; neboť navzdor své malé zkušenosti v poměrech životních posoudila nyní přec, do jakého nebezpečí mohla s méně šetrným mužem, než Pergolese byl, upadnouti. Lord Bulwer byl první, jenž ji tajnými schody paláce vstupující viděl.

Kam jdeš tak časně ráno, lodníku?

Avšak žádná odpověď. Betzi trásla se prudce na celém těle.

Kam jdeš ničemo, oslovil ho poznovu vyslanec sraze mu s hlavy klobouk se širokým okolkem, jenž Betziin obličej zakrýval . . . Nebesa! . . . Dcero má! . . . Ach! nešťastnice! . . . Tys mne zneuctila!

Betzi omdlíc sklesla na schody, a lord Bulwer přinesl ji sám do komnaty, nechtě by někdo poklesek jeho dcery uzřel.

Byvši položena téměř mrtva do lože, otevřela po dvouhodinném pozbytí smylů opět oči. Spatřila otce u svého lože, jenž slze, zdál se zastihnouti okamžik, v němž Betzi opět k sobě přijde.

Milosť, otče! šeptala mu; bylať jsem sic neprozřetelná; avšak jsem bez úhony.

Lord Bulwer nežádaje žádného vysvětlení aniž příčiny, jež ji k takému nepředloženému kroku dohnala, pravil krátce:

Kráľ anglický volá nás do Londýna: odjedeme tohoto večera. Na to komnatu její opustil.

Miss Betzi zůstala v udivení, zavolala svou komornou a pravila jí třesoucím hlasem:

Giovanna! tohoto večera opustíme Neapol, otec můj povolán jest do Londýna. Nechtěla bys tento listek, jenž právě píšu, mému maestru Pergolesovi odevzdati?

Mile ráda, Miss, slibuji to a spolehnete se na mou správnost.

Miss Betzi ustríhla jednu kadeř, svlekla z prstu prsten, jež od své matky obdržela a napsala tyto řádky:

Addio! . . . Tohoto večera odjedeme do Londýna. Štěstí, jež nás nedávno k sobě sloučilo, rozdvojí nás nyní však na vždy! . . . Zpomeňte si na mne a zachráňte se pro svou máti, a pro slávu, jež Vás očekává.

Pro život Vaše Betzi.

Giovanna zaobalivší opatrně tato dvě znamení upomínky i s listem své velitelky odebrala se k Beppovi, jenž ve dvou dnech třikrát do Sorrenta odplul.

Pergoleso byl si již vyšel, když Beppo jeho matce paklík ve jmenu Betziinu odevzdal. Zjev předešlé noci účinkoval blahočinně na maestra, zbudě veselý rozmar a rozkoš v prsou jeho.

Náš nadšený skladatel dělal si sankvinické naděje; snil, že Miss Bulwerova byla jeho chotí a že sláva a štěstí tomuto sňatku žehnaly! — Přečet však list Betziin byl uvržen do nejstrašnější skutečnosti.

Poptav se v přístavu Sorrentském nadarmo po

Beppovi, hledal ustavičně nějakou příležitost, by před odchodem své milené bytosti do Neapoli dorazil.

Jeho úmysl byl, ji aspoň do Říma následovati a jeho rozčilení bylo tak velké, že Sorrento opustil, aniž by se se svou máti rozloučil. Veřejné vozy byly cestujícími nacpány. Slavnost Salernská přeplnila všechny stroje převozní; musel tedy navzdor svému zotavení pěšky cestu nastoupiti. O, jak často počaly mu slabé nohy, jejichžto paty špatnou cestou zkrváceny byly, docela klesati! Jak častokráte prosil okolo jedoucího kramáře, by jej k sobě na vůz vzal! Avšak vše nadarmo; našel toliko soběcká, studená srdce. Zaplaťte, zaplaťte panáčku! volali na něho ironicky mimojedoucí a skladatel tak mnohých mistrovských děl, neměl ani dva bídné carlini pohotově.

Duchaplnost a chudoba byly jeho osudem jako u Torquata Tassa na nejvyšš nešťastného.

Konečně přirazil ztrmácen, unaven a hladov k Torre del Greco, odkud vyhlídka na městskou bránu jeho skleslou mysl zase oživila.

Bylo 9 hodin večer, když do Neapoli přišel. Kráčel třesa se velkou Toledskou ulicí ku předu, kdež čtyrspřežní poštovský vůz před budovou anglického vyslanství stál. Rychle přiblížil se k němu . . . a skoro v tomž okamžiku prásknul poštovák bičem . . . Pergolese zvolal prudkým a šiléným hlasem jméno „Betzi“ a dvě bílé liliové ramičky byly viděti, an z vozu k němu se rozprostřely . . . na to se okna zavřela a vůz uháněl bleskurychle odtud; Pergolese jsa zemdlen nemohl jej následovati, pohlížel s upřemnými zrakama naň a sklesl, když mu byl z očí zmizel, téměř mrtev na zem.

Jistý dobrý řeholník náhodou okolo jdoucí poznal Pergolese a přivedl ho opět k životu; i tázal se maestra na příčinu Pergolesovy mdloby. Pergolesova odpověď byly trpké slzy. Milosrdný tento kněz vedl ho pak do nemocnice chudých „di Gesú Christo“ a pečoval o něho starostlivě a laskavě. Lékaři radili mu zdravé povětří v Pozzuolu, městečku to as pět mil od Neapoli vzdáleném. Maestro odebral se tam ve spolek se svou laskavou věrnou máti a dokončil tam se stuhlou téměř rukou vznešené „Stabat mater,“ kteréž jeho jmenu nesmrtelnosti dobylo.

V polovici měsíce března totiž dne 16. března 1736 vypustil Pergolese v náručí své matky, maje drahé jméno Betzi na rtech chvějících, duši svou. Ubohá, stářím sešlá Nina následovala brzy syna svého do hrobu. Jak dlouho byla by s to ho přežiti.

Zbožní otcové kláštera San Luigi v Pozzuolu koupili Stabat, jež zde Pergolese dokončil, od něho za 10 neapolských dukátův; za část, kteráž stačila sotva k zapravení pohřbu velkého mistra, jemuž Italie konečně veleslavného avšak pozdního uznání vzdala.

Jan Zach.

Novella ze života českého hudebníka.

(Pokračování.)

Za rakví šel kmet vážný, jehož řídké už šediny na vysoký ukazovaly věk. Zach bystrým nestálým okem skoumal tahy tvárnosti tohoto starce, jež se mu tak známé zdály, jakoby se s nimi už častěji byl potkal, ač paměť jeho nestačila kde a kdy. Za stařečkem šlo mnoho lidí, avšak bylo viděti, že to jen hosté a zevní účastníci, nikoliv želující v té míře, jakou stařeček proniknut se jevil. Zach se přidružil přímo k starci a lidé naň ukazovali a vypravovali si o jeho nemoci. Jediný stařeček si ho nevšímnul. Oči jeho byly na zem upiaty — slzí už snad ani neměly, ale mdlé byly, jakož tělo valně se shýbalo, hlava se trásla a nohy jen jako tíží se mu vlékly. U hrobu zase se Zach přímo vedle starce v popředí postaviv na jevo dával neobyčejnou zarmoucenost a účastenství tak zřejmé, že posléze i starci to nápadné se stalo.

Tu teprv si blíže povšímnul divného toho člověka, jehož celý vnějšek výstřednost jevil. S podivením naň hledě i poznaje na něm pravé bolestné zanícení, žal nad hrobem, jakový nikdo z ostatních přítomných nejevil, přistoupil po vykonaném pohřbu k němu a ruku mu podav děkoval za vřelé účastenství, jež na zármutku jeho béře.

„Znal jste mou nebožku dceru pane?“ — tázal se posléze stařeček.

„Dceru? to byla vaše dcera?“ — odvece Zach nejistým zrakem naň pohlížeje. — „Ano, bez pochyby jsem ji znal. Nebyla by ještě umřela, kdyby té známosti nebylo. Snad jsme se někde sešli, snad jsem jí hloub do očí pohlídnul, snad kdesi důvěřivě s ní promluvil — a to bylo její neštěstí. Oh pane — varujte se, nepodávejte mi ruky. Co se mi přiblíží, co se mne dotkne, to už na se i neštěstí přiláká. — Byla vaše dcera ještě mladá?“ —

Stařec překvapen slovy Zachovými a nepochopuje kam jimi zaměřuje, chvílku na odpověď pomejšlel, avšak mezi tím se přihnulo několik lidí, obklopili mluvící, odvedli starce stranou a sdělili mu, že to šílený hudebník Zach.

Stařec užasnul.

„Je-li možná! to tedy onen Zach, o němž mi dcera má do Paříže psala? Nyní ovšem pochopuji jeho podivné chování i slovům jeho rozumím. Leží v nich něco pravdivého. Na nás aspoň známost jeho veliké neštěstí uvalila. Kdyby jeho nebylo, žila by má dcera posud, neboť by žil i vňuk můj, syn její, pro nějž se utrápila.

Zach mezi tím se přiblíživ, zaslechl tato slova.

„Vy jste Volfův děd?“ — vzkřiknul; — tato nebožka, dcera vaše, Volfova matka, lhal jsem? není to

svatá pravda, že blízkost má přináší neštěstí? Nejsou to zlí lidé, zlí a nevědomí, jižto mne za blázna mají a slovům mým se posmívají! — Avšak já nyní pravím vám, že se vyhnu světu a že všem lidem k sobě přístup zamezím.“

Slova tato vynesl hlasem zimničně se třesoucím. Oči se mu při tom zajiskřily, tváře nezdravým růměnem se podlily. Pravici k nebi pozdvihna jako na potvrzení pravdy, obrátil se a odešel.

Lidé za ním s rozmanitými pocity pohlíželi. Někteří jej litovali, jiní rameny krčeli, ale byli i, jejichž tváře se ousměchem značovaly.

— „Trávím své dny v cizině, — pravil stařec, a nebyl jsem zde už po dlouhá, dlouhá léta, pověst však o tom nešťastném muži mne tamo došla. Jaký to osud!“ — Napotom domů se vrací, vyptával se co nejbedlivěji po všech okolnostech Zachových. — Po nějakém času poslal následující list do Paříže:

— — „Že jsem Vám už dříve nepsal, drahá nešťastná paní, stalo se proto, že jsem důkladných zpráv se dopítiti snažil o nešťastném muži, jehož osud, jak jste pravila, Vám tak těžce na srdci leží. Náhoda mne s ním dříve svedla, než bych se byl domýšlel, a bylo mi snadno po vůli Vaší jednati a vše zvědět co se ho týká. Zdá se, že den pohřbu mé dcery zase nový převrat v nemoci jeho způsobil. Neúčastňuje se už jako dříve na pohřbech, ba vůbec nevychází a žádného k sobě nepouští mimo knížecího lékaře, kterýžto jediný úplnou důvěru jeho požívá. Kdožkoliv jiný k němu přijde, byť i cokolivěk s ním pojednati měl, každý musí před uzavřenými dveřmi postáti a nespátře jej a k němu se nepřiblíže, nepohodlnou touto cestou s ním pojednati. Jinak zdá se, že celé dny a celé noci propracuje, neustále na nové skladby přemýšleje a chvílemi své myšlenky na pianu zkoušeje. Lékař pochybuje, že by už kdy možná bylo společnosti jej navrátiti; ano soudí, že ubohý Zach asi v tomto stavu dlouho již nesetrvá, neboť se šírá a života mu vůčihledě uchází. Pracuje prý neustále a se zimniční dychtivostí, udávaje že mu nesmírné ještě věci k vykonání zbývají. Má prý tolikerých záměrů, že asi sto let života by na ně nestačilo, kdežto prý dnové jeho přece už jen na krátce počítány jsou. Jednu podivnost jeho mi však nelze zde nevesti, totiž že prý na Vás, drahá paní, čeká jako na anděla, který prý v hodinu umrtí se mu objeví a duši jeho, svět opouštějící pod ochranu svou vezme a na onen svět ji přivede. Jsem příliš stár k tomu abych s to byl spravedlivě vylíčiti Vám smýšlení jeho o Vás a nadšení, v jaké upadává, když o Vás mluví. Takž aspoň projevil lékař spolu lituje, že srdce tak ryzé a stálé se nepotkalo s takovým, jež by vroucímu tluku jeho odpovídati mohlo a smělo.

(Dokončení.)

FEUILLETON.

Z Prahy.

Novoměstské divadlo. Dne 23. září počala sleč. Carlova od dvorního divadla v Berlíně své pohostinské hry ucházejíc se o zdejší místo primadonny. Majíc nejdříve v „Židovce“ co Recha a napotom v „Don Juan“ co Dona Anna zpívati, musela se vždy vytknuté své úlohy odříci, jelikož vždy nějaký oud opery, jenž při ohlášených operách účinkovati měl, se roznemohl. Místo Don Juana dávana byla ve spěchu opera „Čarostřelec,“ v nížto sleč. Carlova co Agatha vystoupila. Slečna Carlova má hlas jemného a sympathického zvuku, jenž až do dvoučárkovaného g pěkně se vyjímá; mimo to slušno se chvalně zmíniti o jejím povážlivém přednesu a jasné výslovnosti; avšak nejistota a nestejnost intonací její nedá se nikterak omluviti. Pan Fektér a Max byl slabý a nerozehrál obecně, sleč. Lichtmayova dosti křiklavě si počínala a nedosáhla žádoucího úspěchu. Dne 25. září dávala se „Cikánka“ od Balfé. — Dne 29. září vystoupila po druhé slečna Carlova co Dona Anna v „Don Juanu“ a potvrdila opět vše, co jsme svrchu o ní promluvili. Slečna Carlova nevystačí pro zdejší operu, nemajíc dostatečného organu pro zdejší jeviště, jakož i jisté čisté intonací. Provedení bylo až na několik vad slušné.

— Příčiněním a horlivostí pana Pošmourného, archiváře zdejšího mužského zpěváckého spolku, zřídí se při dotčeném spolku ústřední archiv českých původních čtvero zpěvů a sborů, které, objednájí-li si je venkovské zpěvácké spolky, p. Pošmourný za skromný peníz jim opsati dá. Za opisování hudebního archu platí se 10 nov. kr. Následující čtvero zpěvy nacházejí se již při zdejším spolku. Náš zpěv od Blodka; 6 českých písní (sbory) od téhož; Vše jen ku chvále — My čestí manové od Jelena; Vltavo od Vogla; O radostné cestování; Dům otcovský — Milost a víno — Vše milost — Pochvala Vítova — Píseň o vlasti od Vašáka. Venkovské zpěvácké spolky, které by si některé z nich žádaly, necht se obrátí na „Pražský zpěvácký spolek“ v konviktě, a dají se jim hned za udaný peníz opsati. Pan Pošmourný slíbil nám, jakmile nové sbory obdrží, je sděliti, což pak ochotně uveřejníme. Při této příležitosti vyzýváme všechny československé skladatele, by své české sbory neb čtvero zpěvy, chtějí-li, by se v Praze a pak na venkově provozovaly, Pražskému zpěváckému spolku zaslali si neobtěžovali. Tímto chvalným zařízením učiní se konec výmluvám, že žádných českých sborův nestává. Nuže tedy čile do komponování a tak zkvěte hudba a zpěv náš národní.

— Pan J. Král, člen c. k. dvorního divadla a nejprvnější snad virtuos na „Viola d'amour“ v Evropě napsal článek o tomto tajemném nástroji a podá jej u veřejnost v listech našich. Týž umělec složil píseň „die Wehmut“ pro sopran neb tenor s průvodem Violy d'amour, která se zde v některém koncertě přednáseti bude.

— Náš krajan pan Tomáš Svoboda, vojenský kapelník u c. k. pěšího pluku hraběte Stadiona, jenž druhy svou mistrnou hrou na křidlovku velkou sensací dělal, přibyl tyto dni do Prahy.

— Jak doslycháme, bude mrtvola J. T. Krova usnešením se jeho příbuzných z Draguignanu (Francie) do Čech přivezena a v Novém Strašecí pohřbena. Tak bude tedy po smrti našemu rodáku popráno, ve vlastenské půdě odpočívati!

— Dnes jsou zápisy do naší výborné varhanické školy. Doufáme, že i letos účastenství bude velké. Kéz by páni duchovní na venkově co přispívající údové k této znamenité jednotě přistupovali!

— Pan Bedřich Altschul, Pražan, jenž svá hudební studia u B. Kittla a později u Fr. Liszta konal, dostal se za druhého kapelníka do Krakova.

— Pan Meloun, absolv. žák Pražského konservatoria, stal se vojenským kapelníkem u kyrysniického pluku v Uhrách.

— Slavná virtuoska na housle, slečna Rosa d'Or, Pražanka a Češka, prodlívá nyní v Praze a bude, jak doslycháme, v jednom koncertě ku prospěchu některého ústavu účinkovati.

— Dvorní kapelník pan Alexander Dreyschock dostal z Lipska čestné pozvání, by v prvním koncertě „Gewandhausu“ účinkoval, což také pan Dreyschock přijal. Napotom odebere se náš slavný krajan ku koncertům do Vídně a bude po novém roce konat uměleckou cestu do Rus.

— Pan Martinovský, výtečný skladatel v Rakovníku, jenž si harmonisováním českých národních písní krásné pověsti získal, odevzdal hudebnímu obchodníkovi J. Hofmanna v Praze čtvrtý svazek harmonisovaných národních písní, mezi nimiž se také husitská píseň „Kdož jste Boží bojovníci“ nachází. Jak doslycháme, vyjde co možná nejdříve tiskem tento vzácný poklad národních písní českých.

— Zápisy do Žofínské akademie k vyučování zpěvu a pianu počnou prvním říjnem t. r. Chovanci obojího pohlaví přijímají se v každý čas proti známému skromnému měsíčnímu platu v místnostech akademie v Braithutově domě čís. 208—1 na nábřeží. Žáci, kteří bez platu přijati býti chtějí, necht své žádosti vysvědčením chudoby opatřené nejdéle do 1. listopadu t. r. zašlou. Pánové a dámy, co přátelé a účastníci zpěvního umění zvou se, by k akademii co účinkující oudy přistoupili.

— Ve škole jednoty pro zvelebení vojenské hudby se učilo v minulém roce 38 žáků hudbě, z nichž bylo 6 během roku pro špatný prospěch aneb nemoc propuštěno. Ze zbývajících 32 byli ku konci roku 10 s výtečným a 3 s méně dokonalým prospěchem propuštěni. Žáci se učili hudbě denně 5 hodin. Jednota má za přispívající členy 13 řadových pěších pluků, 3 pohraniční pluky, 1 námořský pluk, 8 pluků jezdeckta a 1 prapor myslivců. Roční příjmy jednoty obnášely 1480 zl. 50 kr., vydání 1481 zl. 83 1/2 kr. Honorár za vyučování přijatým učitelům hudby obnášel 900 zl. Protektorem jednoty jest nyní Jeho Exc. p. podmaršál Clam-Gallas.

— Literatura hudební. La rosette rouge (Červená růžičko) je titul nové skladby pro piano od Jos. A. Bergmanna, která nákladem Christofa a Kuhé

v Praze vyšla. Pan Bergmann chvalně znám svou první cenou ve Vídni obdrženu klavírní skladbou „Chant des Sirenes“ osvědčil i v této transkripci krásný hudební talent. Vzav si překrásnou národní píseň „Červená růžičko proč se nerozvíjíš“ za základ, uspořádal ji pro piano velmi obratně. Nejprve jest píseň jednoduše držána, načež několik brillantních a přec lehkých variací nastoupí. V pletivu těchto variací vyniká vždy píseň jako duha jasně a skvěle. Passáže jsou vkusné a celá pieča, pakli se jen trochu jemně přednáší, je velmi vděčna. Odporučujeme co nejvřeleji transkripci tuto všem pianistům, kojíme se naději, že pan Bergmann více českých národních písní pro piano uspořádá; čímž si zajisté velkých zásluh o náš ještě málo známý hudební poklad získá. Pieča tato je levná; stojí 66 kr. a lze ji též u Rob. Veita dostati.

(V. L.) Z Chlumce nad Cidlinou. Dne 26. září odbyvala se zde za zvěčnělého našeho velezasloužilého spisovatele a c. k. školního radu, p. Václava Klemense Klieperu, slavná smuteční mše, při níž se pod vedením našeho obezřelého ředitele kůru, p. J. Vokrouhleckého velké Vitáskovo requiem velmi zdařile provedlo. — Při této příležitosti nemohu opomenouti podal bolestnou ztrátu, již naše kostelní hudba utrpěla úmrtím c. k. kontrolora p. Hynka Kratochvíla, výtečného zpěváka (Bass). K slavnému pohřbu 15. září t. r. dostavili se četně nejen c. k. úředníci zdejší a z okolních měst, ale i při zdejší vojenské posádce přidělení c. k. důstojníci a priv. městská společnost ostrořelecká. 16. září byla za zemřelého odbyvána slavná smuteční mše, při kteréž se též Vitáskovo requiem dávalo.

(P. N.) Vysoký Brod. (Kostelní hudba.) Ze všech jižních měst naší vlasti pěstuje se zde nejvíce hudba kostelní. Zdejší duchovní Cisterciánského řádu pan P. Waldemar Wiesner, jsa dilettant hudby získal si o zvelebení téhož umění velké zásluhy. — Jak u nás ryzé kostelní skladby zdomácněly, vysvítá ze seznamu oněch skladeb, které se za příčinou 500-leté jubilejní slavnosti zdejšího Cisterciánského kláštera od 8. až do 15. září pod obezřelým vedením pana P. W. Wiesnera provozovaly. Osm mší od značných skladatelův, mezi nimi C-dur a Es-dur od Václ. Horáka, F-dur od Jos. Krejčího, B-dur od Alb. Maška, pak znamenitá mše D-dur od K. Pitsche, tedy díla domácích skladatelův; dále C-moll mše od Derleta, G-moll od Hahna a B-dur od Kemptera tvoří základ při službách Božích; pak mužské kvartetto od Beethovena, offertorium s varhaním solem od Fr. Wiesnera, pak skladby od Černého, Führera, Maška, Hahna, Kreutzera, Storchy, pak Ave Maria od Rud. Oehna tvoří vložky ku mším uvedeným. Rud. Oehn byl žákem výtečné varhanické školy v Praze a nyní je zdejším varhaníkem. Jeho „Ave Maria“ je pěkná v duchu kostelním držaná práce a svědčí o jeho talentu. Na slavnost sv. Bernharda provozovala se tu překrásná mše slovutného našeho W. H. Veita. Zdejší hudební spolek pod protektorátem pana praelata P. Leop. Vačkáře počíná si velmi statně. Hudba kostelní a zvláště skladby domácích skladatelův pěstují se tu, jak vidíte, velmi horlivě a toliko to by bylo žádoucí, kdyby zasloužilý pan P. Wiesner také někdy nějakou mši od našeho věhlasného F. Brixioho neb Tummy provozoval. Dejž Bůh!

(?) Z Nepomuku. (Hudební akademie.) Příčiněním pana Řehoře Buchala dávana zde byla dne 4. září hudební akademie, kteráž na zdejší síly skvěle vypadla. Mimo ouvertury od J. Rossiniho a Belleniho slyšeli jsme duetto pro sopran a tenor „Pozdravení Slovanů“ tuším od Svobody, jež sleč. Marie Buchalova a p. Burian, člen Žofínské akad. v Praze krásně a uhlazeně zpívali, dále přednášel zdejší chvalně známý tenorista a ochotník pan Aug. Heller „Děvy Slovanské“, píseň od Fr. Škroupa. Mile a dojímavě účinkoval na nás zpěv sleč. M. Buchalovy, kteráž arii z opery „Marie dcera pluku“ s průvodem orchestru cituplně a významně zpívala. Variace pro kontrabas od prof. Hraběte, od F. S. přednášené došly velké pochvaly. Velikého však účinku zbudil akcesitem poctěný čtverozpěv „Náš zpěv“ od Václ. Zavrátala, jež od panů Buriana, Hellera, Ticháčka a Solara čacký proveden jest. Slavnostní pochod pro orchestr od Ř. Buchala došel zasloužilého uznání. Mimo tyto kusy slyšeli jsme proslov od P. J. Zemana, děkana zdejšího, pak deklamovánku „Já jsem Čech“ od F. Rubše, již pan Václ. Suk přednesl. Z této zábavy vysvítá, jak se u nás české hudební umění pěstuje. Díky za to horlivému p. Buchalovi!

(P.) Z Písku. (Hudba kostelní. — Süddeutsche Musikzeitung a Dalibor.) V zdejším děkanském chrámě provozovala se dne 4. září výtečná mše C od chvalně známého Alb. Maška, ředitele kůru v chrámě Týnském v Praze. Všechny části této mše byly zdařile a přesně provedeny, důkaz to, že máme obratného a obezřelého ředitele kůru, jež horlivě svůj úřad zastává. Je to pan Gregora, nemýlím-li se žák varhanické školy, jež také mnohé zdařilé skladby v rukopisu chová. Při této příležitosti podotýkáme, aby si p. ředitelé kůru a p. učitelové povšimnuli kratších mší od Václ. Horáka, Führera a také Drobische, a aby již jedenkrát odstranili všelijaké škváry od Taške, Hruzy, Kůlky, Vocta a t. d, jimiž se jen pravá zbožnost ruší. — Nedávno dostaly se mně do rukou hudební noviny „Süddeutsche Musikzeitung“ v Mohuči (Mainz), kteréž patrně svědčí, že si Němci Dalibora více váží, než v leckterém českém městečku. Z článků, které v oněch novinách z Dalibora vyňaty a přeloženy jsou, jmenujeme životopis J. Aberta, Bülowa a něco o Brixiových komposicích. Kéž by naši hudebníci téhož pokynu si povšimnuli a dobrou věc podporovali; neboť máme jen jeden hudební časopis a dlužno, bysme si ho udrželi! Přejeme zdar Daliboru *)!

Drážďany. Pan Stäglich, virtuos na retní harmoniku, uspořádá zde v divadle koncert. Pan Stäglich má několik takových harmonik s rozličnými škálami před sebou ležeti a střídá s nimi dle potřeby výhybů v melodii s takou rychlostí, že toho není ani zpozorovati. Pan Stäglich nezná not a za svou hru a uspořádání pieč děkuje toliko svému přirozenému talentu. — Milovníci hudby zamýšlejí zde utvoriti „Oratorní spolek.“ První sezení k založení téhož spolku bude se ve čtvrtek dne 29. září odbyvati. — Dne 9. září slavil zpěvácký spolek „Orfeus“ pětadvacetileté jubileum, při čemž se mimo jiné skladby také „Liebesmahl der Apostel“ od Rich. Wagnera provozovala. — Dne 18. září zemřel tu dvorní operní zpěvák Jan Conradi.

*) Děkujeme za Vaše upřímná slova, přejeme by Vaše slovo došlo ohlasu. Red.

F i a d e l f i a. Kapelník Sobolewski, druhdy kapelník v Bremách, nachází se nyní v Milwaukee a skládá tam národní operu. Tato jmenuje se „The flower of the forest.“ (Květina lesní.) Libreto je vzato z amerických bojů pro neodvislost a hlavní roli hraje polský hrdina Pulawski, jenž při útoku na Savannah poraněn jest a Mohega, indianské děvče pod jmenem „Květina lesní“ známá. Jelikož děd Sobolěwského, jenž pod Pulawským u Savannah bojoval, hlavní data této události zanechal, dá se jisté historické pozadí očekávati. Sbory dotčené opery prý jsou již dokončeny.

F r a n k f u r t n. M. Cellistka Anna Kullova a americký houslista ze Charlestanu pan Poznanski, bezpochyby Slovan a žák Vieuxtempse budou zde koncertovat.

L i p s k o. První koncert v Gewandhausu bude se dne 2. t. m. odbývati. Od nějakého času prodlévá zde slavný A. Rubinstein. Týž skladatel komponuje velkou romantickou operu „Děti pustiny;“ text od Mosenthala a dokončil již 1. dějství této opery. Prof. Moscheles, Pražan, obdržel od ředitelství filharmonických spolkův v Londýně diplom co čestný oud.

(D. L.) **L v o v.** Škola hudební společnosti pod ředitelem p. Mikulim, žákem to Chopinovým, utěšeně rozkvítajíc, velmi chvalně prospívá. V nynějším roce bude se v dotčené škole přednáseti: 1. Zpěv chorální ženský ve 2 odděleních a zpěv chorální mužský; pak solový zpěv mužský a ženský; přednáseti bude p. Šailer. 2. hra na housle od pana Mieczysława Starzewského; 3. náuka o harmonii i kontrapunktu, dva oddíly od p. Mikuliho; 5. hra na cello od p. Wollmanna; 6. hra na kontrabass od Ježyczky. Chovanci obojího pohlaví přijímá ředitel společnosti a školy, pan Mikuli až do 1. října. Jak z předmětů učebních v této škole vysvítá, stane se škola tato někdy krásným konservatoriem.

P a ř í ž. Nedávo zemřela tu matka Rossiniho u velkém stáří. Anna Guidarini — tak se jmenovala — platila ve svých mladých letech za nejkrasší dívku v Romagně. Byla nejprve choristkou a povznesla se později až za druhou zpěvačku. Její manžel Josef Rossini byl prostředním hornistou. Oba hráli a zpívali v hospodách a ve spolku s končujícími společnostmi v dřevěných boukách a koupili si, spořice, domek v Lugu. — Richard Wagnera přibyl sem. — Příjmy zdejších divadel, koncertů a bálů a t. d. obnášely v měsíci srpnu 643.881 franků 15 cent., v lipnu 462.673 franků 45 cent. Hudební společnost „Association des artistes musiciens“ r. 1834 od barona Taylora založena, vydala na podpory a pense hudebníků r. 1858 179.582 franků 24 cent. Měsíční pense a podpory běžícího r. 1859 obnášejí 21900 franků. — Zpěvák Roger nepřijal od ministerstva vnitřních záležitostí mu nabídnuté místo profesora zpěvu na konservatoriu a inspektora zpěvu při operě; hodtát na své dráze co dramatický zpěvec pokračovati. — Na místo zemřelého Panserona je p. Grosseth prof. zpěvu na konservatoriu v Toulonse za prof. na zdejším konservatoriu zvolen.

S t u t t g a r t. Svobodný pán z Wiesenhütten, jenž své jmění rozličným dobročinným ústavům zanechal, odporučil výtečnému skladateli a Čechu J. J. Abertovi značný doživotní důchod.

V a r š a v a. Moniuszko pracuje na nové operě, která titul „Hraběnka“ míti bude.

V í d e ň. Pan prof. Hošek, známý co uspořadatel zdejších slovanských besed a koncertů, otevře 1. říjnem v ulici Školní, číslo 102 svůj vychovavací ústav, k čemuž mu hojného účastenství přejeme. — Pan Matteo Salvi obdržel dovolení zříditi zde italskou operní společnost.

Dur a moll.

(Friedemann a Filip Em. Bach). — Fr. Bach opustiv s ranečkem pod páží Lipsko sešel se s cestující společností Pražských studujících aneb hudebníků. V okolí Brunšvicem navštívila celá společnost rytířský hrad, jehožto majitel velkým přítelem hudby a zvláště Filipa Eman. Bacha byl. Sluha pravil k příslým hudebníkům, aby se dnes sebrali, jelikož k majiteli hradu velký znalec hudby na návštěvu přišel. Hudebníci hráli výborně; pak fantasoval Friedemann Bach na klavír v sále stojící. Jsa dobrého rozmaru, provedl k úžasu přítomných mistrně svou úlohu, a hráč sám cítil se šťastným. Tu zavzní z vedlejší komnaty hlas: „To je můj bratr Friedemann aneb sám ďábel.“ Oba bratři padli si do náruče a Friedemann plakal radostí, že ho Filip Emanuel, jenž tu na návštěvě byl, podle hry poznal.

(Jan Krist. Bach) J. K. Bach byl miláčkem dám Londýnských. Jeho klavírní skladby byly tak lehké, líbezné a tak ve vkusu tehdejších dám, že se z nich na uhlazeného, dvorného a přívětivého muže souditi dalo; byly to kytice, lepé a dle žádosti a přání uspořádané. Když mu starší bratr Filip Emanuel za to výčitky dělat, odepsal mu bratrsky takto: „Musím pak koktati, aby mne děti rozuměly!“ I nepřestál v životě i v komponování vždy stejným t. j. lehkovážným býti. Když mu jeden z jeho přátel za tuto dvojitou lehkomyšlnost výčitky dělal a mu jeho bratra Filipa Emanuele za vzor uváděl, odpověděl Jan: „Aj! můj bratr žije, aby komponoval, a já komponuju, abych žil!“

L i s t á r n a. Panu Tv. Č.: Právě vyšla „**Česko-Moravská Pokladnice**“, nejvýtečnější snad kalendář na rok 1860. Výbornou tuto knihu netřeba odporoučeti; neboť poroučí ji zajímavé, poučné a důležité články od dovedných spisovatelů českých, jako jsou: J. Barák, Doucha, V. Hálek, Dr. J. Palacký, G. Pflieger, K. Sabina, Smolík, K. Starý a t. d., a uspořadatel p. J. Sl. Haštalský. Kalendář obsahuje 60 dřevorytin a 1 barvotisk. Cena je levná; stojí 80 kr. nov. Panu J. K. ve Vídni: Srdečné díky! Oba články s radostí přijmeme. Panu A. T. zde: Něco vyjde. Panu J. K. S. v Příbrami: Obdrželi jsme. Panu L. v Z.: První číslo „**Humoristických listův**“ pod redakcí J. Vilímka vyšlo dne 1. října. Zvláště vynikají v tomto čísle dřevorytiny. Vydávati budou se „H. l.“ každou sobotu o 10. h. ve skladu kněh Kateř. Jerábkové v uršulinské ulici, čís. 140—2. Předplatné obnáší: Pro venkov s poštovní zasílkou celoročně 5 zl. 70 kr., polol. 2 zl. 85 kr., čtvrtl. 1 zl. 45 kr. a měsíčně 50 kr. rak. čís. — Týž redaktor vydal též „**Humoristický kalendář**“ na rok 1860, k němuž stěnní kalendář připojen jest. Stojí 75 nov. kr.